Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 175. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 13-го ВЕРЕСНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 13, 1985 No. 175. VOL. XCII.

Американські щоденники пишуть про Патріярха Йосифа

Трентон, Н. Дж. — Широкопочитні американські щоденники „Бакс Кавнті Кур'єр Таймс" з Пенсильванії та „Трентонієн" з Ню Джерзі помістили в днях 4-го і 6-го вересня ц.р. листа Олександра Татомира у двох редакціях про Патріярха Йосифа, такого змісту:

„Минулого року 7-го вересня в Римі помер Глава Української Католицької Церкви Патріярх і Кардинал Йосиф Сліпий. Він був визначним ученим, блискучим священиком і Єпископом-Митрополитом.

В першу річницю смерти українські католики у вільному світі та в ЗСА поминають заупокійними Літургіями й жалобними академіями свого духовного провідника. Водночас вони відзначують сумне 40-річчя знищення комуністами їхньої Церкви, яка однак і дальше існує в катакомбах.

В 1945 році Митрополит Й. Сліпий, разом з іншими українськими єпископами був ув'язнений російськими комуністами. Митрополит і 11 єпископів депортували в Сибір і в концтаборах замучили їх, за вийнятком Й. Сліпого, що після 18 років перебування в неволі, заходами Папи Івана XXIII і Президента Джана Кеннеді був звільнений та перевезений до Риму. Папа іменував його Кардиналом і Главою Української Католицької Церкви".

В листі до щоденника „Трентонієн" повідомлено, що окрема делеґація мирян під проводом Дарії Кузик виїхала з Трентону до Риму та що 7-го вересня о год. 6:30 вечером в українській авдиторії церкви св. Йосафата у Трентоні відбудеться жалобна академія з показом документального фільму про життя Патріярха Йосифа.

„Ню Йорк Таймс" згадав про смерть д-ра В. Душника

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" повідомив окремою новинкою у числі газети з 11-го серпня ц.р. про відхід у вічність св. п. д-ра Володимира Душника, знавця східньоевропейської проблематики, редактора журналу „Юкрейніян Квортерлі", співробітника щоденника „Свободи" та інших українських і американських часописів.

Газета пригадує, що д-р В. Душник написав цілий ряд статтей про порушення прав людини в СССР і був автором кількох книжок та брошур з цією тематикою. Від 1953 до 1955 року він був директором Крайової католицької еміґраційної служби в Ріо де Жанейро, Бразилія. „Ню Йорк Таймс" інформує своїх читачів, що д-р В. Душник народився в західніх областях Укаїни, прибув до ЗСА в 1935 році, студіював в Лювені і Колюмбійському університеті здобув докторат на УВУ і про залишених в жалобі дружину Марію, сина Марка, сестру Олімпію й інших членів родини.

Вересневе число журналу „Патріярхат" присвячене св. п. Патріярхові

Ню Йорк. — У першу річницю смерти Патріярха Йосифа, з видавництва Управи Українського Патріярхального Світового Об'єднання і Крайової Управи Українського Патріярхального Товариства в ЗСА, появилося 9-те, вересневе число журналу „Патріярхат".

У редакційній колеґії його є Микола Галів — головний редактор, д-р Зиновій Ґіль, Василь Качмар, мґр Богдан Климовський, Ярослав Клим, Дарія Кузик, д-р Богдан Лончина, д-р Василь Маркусь, д-р Михайло Марунчак, Василь Пасічняк, д-р Володимир Пушкар, д-р Леонід Рудницький та проф. Лев Шанковський. Літературно-мовна редакція: Борис Берест.

Цьогомісячною тематикою журналу є статті присвячені Патріярхові Йосифові, промови Блаженнішого Мирослава Любачівського та статті про нього, передрук статті про 900-ліття християнства Руси, основоположні питання про розуміння слова „Церква", стаття про 90-річчя Йосипа Гірняка перекрій із діяльности Українського Патріярхального Світового Об'єднання тощо.

Річна передплата журналу — 18 долярів, а поодинокі числа — 1.50 дол. можна його набути, звернувшись на адресу: The Patriarhcate, P.O.Box 11012, Philadelphia, Pa. 19141.

СПРАВА В. ПОЛОВЧАКА Є ПРЕДМЕТОМ ОБГОВОРЕННЯ

Чикаго. — Правники з Департаменту справедливости і Американської унії громадських свобід застановлялися, а навіть сперечалися у понеділок, 9-го вересня ц.р., чи батьки українського юнака Володимира Половчака, який не бажає повертатися до Совєтського Союзу, мають взагалі право змусити сина повертатися до СССР проти його волі.

Як відомо, Володимирові сповниться 3-го жовтня 18 років життя і на підставі американського права він матиме право сам вирішити свою долю. Ніхто навіть не сумнівається чого хоче і до чого стремить В. Половчак, але вже згадана унія, яка в цьому випадку репрезентує батьків і совєтську владу, настоює на тому, щоб рішення суду про право батьків забрати сина в Україну було виконане.

Натомість речники Департаменту справедливости оспорюють право Служби іміґрації і натуралізації насильно передавати Половчака батькам, за якими, без сумніву стоять совєтські органи безпеки, бо справа перейшла у сферу оборони престижу не так батьків Володимира, як совєтської системи. Асистентка генерального прокуратора Керолин В. Кул заявила під час переговорів, що з огляду на особливі обставини і те, що В. Половчакові практично за три тижні сповниться 18 років життя, вона вважає цей випадок дуже спірним з погляду права і ґуманного відношення до одиниці, яка за всяку ціну бажає залишитися в З'єднаних Стейтах Америки і стати громадянином цієї країни.

Гарві Ґроссман, речник унії, оспорював таке становище К. Кул і заявив на зізнанні, що батьки Володимира все таки мають право, навіть в останній хвилині приїхати до ЗСА і забрати зі собою сина, використовуючи рішення апеляційного суду. Очевидно, Ґроссман категорично відкидав такий арґумент, що Половчак міг би бути заарештованим в СССР чи висланий у поправчі табори. Він й інші представники унії відкидали також арґумент, що Департамент справедливости має право задержати процес виїзду, якщо буде таке рішення батьків.

Кореспонденти і спостерігачі, які від самого початку втечі В. Половчака слідять за цією справою, заявляють, що розмови про виїзд є тільки теоретичними міркуваннями, бо коли батьки, совєтські речники і згадана унія не змусила його до виїзду п'ять чи навіть шість років тому, то напередодні 18-го року життя ледве чи їм це вдасться осягнути.

Вшанують св. п. президента А. Волошина

Дітройт. — 15-ий Відділ СУА вшанує пам'ять отця шамбеляна д-ра Августина Волошина, президента Карпато-Української Держави, в суботу, 12-го жовтня ц.р., о год. 7-ій вечора в залі початкової школи, вул. Вестбрук 29500 у Воррені, Миш.

У програмі доповідь о. С. Сабола, ЧСВВ, та ред. Михайла Бажанського, спогади і мистецька частина.

Помер д-р Д. Богачевський

МекЛейн, Вірджінія. — У середу, 11-го вересня 1985 року, тут помер на 96-му році життя сл. п. Данило Богачевський, доктор прав, колишній старшина Української Галицької Армії, правник і громадський діяч у Раві Руській, колишній голова Осередку НТШ і Академічного Товариства „Обнова" у Філядельфії, активний учасник українського кооперативног руху в Західній Україні, Товариства „Просвіта", Рідна Школа, Сільський Господар, у виховній і культурній праці, автор багатьох статтей в українській пресі і журналах в Україні і на поселеннях у вільному світі.

Сл. п. Д. Богачевський народився 16-го серпня 1890 року в Манаєві, Україна. Залишив в жалобі дружину Ростиславу, сина Ігоря, дочку Марію Одежинську, дочку Марту Хомяк з родинами, дальшу родину в Україні й діяспорі.

Парастас буде правитись в неділю, 15-го вересня, о год. 7-ій в похоронному заведенні Насевича, при 109 Схід Тейбор вулиці у Філядельфії; похорон в понеділок, 16-го вересня, о год. 9-ій рано, до церкви Благовіщення у Мелровз Парку, Па., і на цвинтар Непорочної Діви Марії у Факс Чейсі, Па.

Замість квітів на могилу родина просить складати пожертви на собор Пресвятої Родини: Ukrainian Catholic National Shrine, 4250 Harewood Rd. N.E., Washington, D.C. 20017, де Покійний був парохіянином на протязі останніх 12 років.

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — 10-ий Курінь УПС „Чорноморці" влаштовує в днях 28-го і 29-го вересня на кортах Оселі Українського Народного Союзу Союзівці — тенісовий турнір у подвійній грі для пластунів, сеніорів і членів пластприяту (30 років і старших) за перехідну чашу св. п. пл. сен. Ярослава Лучканя Ч.М. Зголошення до змагань разом із вписовим 15 долярів від дружини приймає провідник змагань пл. сен. Олександер Попович Ч.М. Писати або телефонувати треба на адресу: 251 Kingsland Terrace, South Orange, N. J. 07079, tel.: (201) 763-9331, (212) 269-6500.

Зголошення приймається тільки до 23-го вересня. Чеки виставляти на: Plast Chornomortsi.

Відбито совєтський наступ в Афганістані

Ню Делі, Індія. — Як повідомляють західні дипломати з індійської столиці, афганські повстанці відбили великий наступ совєтських і урядових військ, які намагалися прорвати партизанську бльокаду міста Хост, яке розташоване в 100 милях від Кабулю. Під час триденних боїв було вбито і поранено біля тисячі совєтських і афганських вояків. Збито не менше трьох совєтських гелікоптерів і один літак. Представник повстанців у Пакистані заявив, що знищено 76 танків і бронетранспортерів.

Партизани тримають в облозі Хост, коло якого проходять шляхи їх постачання з Пакистану, з червня цього року. В серпні проти них були кинуті тисячі совєтських і афганських вояків, яких підтримували сотні літаків, гелікоптерів, танків та інша військова техніка. Але наступ „захлиснувся" і прорвати облогу Хосту не вдалося.

За словами одного дипломата в Ню Делі, хоч бої в районі Хосту тривають, совєтський наступ, мабуть, підходить до кінця. Афганське радіо, як завжди, повідомило про нові перемоги над партизанами, про те, що урядові війська знищили велику кількість „бандитів" і захопили багато медикаментів, зброї та боєприпасів.

Дипломати повідомили також, що за перший тиждень вересня повстанці вжили в самому Кабулі не менше 33 ракети, які вибухнули в амбасаді СССР і в розташуванні однієї з совєтських військових частин. Про маштаби шкоди, причиненої будинкові амбасади, вияснити не вдалося, а у військовій частині вибухнула пожежа, в результаті якої загинуло п'ять вояків.

„Правда" надрукувала поему Є. Євтушенка

Москва. — Газета „Правда" надрукувала нову поему Євгенія Євтушенка „Коли б чогось не сталося".

Є. Євтушенко не вперше друкується в головній совєтській газеті і завжди його публікації мають „злободенний" характер. Вірші про Кубу, В'єтнам, про події на острові Даманський, про будівельників Камської автомобільної фабрики, про Олімпійські Ігрища, про Сальвадора Альєнде.

На цей раз Євтушенко, йдучи з часом, бичує бюрократів, які бояться приймати самостійні рішення. Поема осуджує занепад сільського господарства, головною причиною якого Євтушенко вважає дилетантську діяльність сталінського улюбленця Трохима Лисенка. Крім того осуджуються переслідування передових напрямів в науці, таких як кібернетика і виробництво компютерів.

Кидається в очі, що поема Євтушенка, хоч і без прямих посилань, є ілюстрацією до недавніх заяв нового совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова і до спроб провести в Совєтському Союзі економічні реформи.

М. Ґорбачов, як і багато його попередників, оголосив війну бюрократизмові й байдужости і тому Євтушенко не міг залишатися осторонь від чергової кампанії.

Ні для кого уже не є секретом, що в творчости Євгенія Євтушенка славослів'я перемежовуються критичними випадами. Тяжко, однак, повірити, що якби критика була хоч трохи серйозною, газета „Правда" надрукувала б на своїх сторінках твір „бунтівника", за якого хоче видавати себе Євтушенко.

ВАШІНҐТОН ВІДКИДАЄ „НОВІ" СОВЄТСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ

Вашінгтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена відкинула нову пропозицію совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова про створення вільної від нуклеарної і хемічної зброї зони, яка включала б Східню і Західню Німеччини, Скандинавські країни, Італію, Бельгію й деякі менші. Речник Білого Дому Леррі Спікс заявив кореспондентам, що аналогічну пропозицію „ми вже мали у програмі обговорення в Женеві, але в 1984 році Совєтський Союз її категорично відкидав, особливо тоді, коли вільні країни світу домагалися контролі совєтських заводі, які продукують хемічну зброю і хемікалії взагалі". В тому часі президент Р. Реґен вислав був навіть до Женеви віцепрезидента Джорджа Буша, який не тільки докладно з'ясував становище З'єднаних Стейтів Америки до справи хемічної зброї, але навіть запропонував конкретний плян абсолютної заборони продукції цієї зброї. Однак коли прийшло до обговорення контролі, совєти відкидали усі західні пропозиції, правдоподібно тому, що вони взагалі не терплять жадної чужої контролі на своїй території і тому ще й досі не дійшло до жадного реального договору у справі редукції стратеґічної нуклеарної зброї, і друге, вони не могли стерпіти того, що мирна пропозиція вийшла не від них, а від ЗСА.

Свою „мирну" пропозицію генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов висунув у розмові із західньонімецькою делеґацією, а зглядно одним з її провідних соціялістів Йонесом Ровом, новою зіркою соціяльних демократів і, правдоподібно, новим канцлером Західньої Німеччини, якщо соціялісти виграють парляментарні вибори в 1987 році.

Пізніші розмови в Женеві в цій справі не дали жадних вислідів і так був страчений ще один рік безплідних розмов між делеґаціями ЗСА і СССР. Щойно тепер, коли Уряд ЗСА заплянував відновити продукцію хемічної уліпшеної зброї, совєтський лідер, який взагалі дуже зручно використовує західні демократичні засоби масової інформації і зустрічі із західними делеґаціями, виступив з „новим" совєтським пляном, який, на думку західніх спостерігачів, вводить тільки в блуд західню опінію. Але Москва про це не дбає, бо це і є її основною ціллю у політиці, вносити дезорієнтацію на Заході і двоподіл між західніми альянтами.

Тактика совєтських лідерів відома Заходові і більшість офіційних урядів ставляться до неї дуже обережно. Однак проголошене М. Ґорбачовим шестимісячне мораторіюм на продукцію ракет середнього засягу все таки знайшло свого слухача на Заході і ліберальні засоби масової інформації намагаються заставити західні уряди, в тому числі Адміністрацію Реґена, наслідувати совєтський зразок „мирного поступування".

Виступ Леррі Спікса, кажуть здоровоадумаючі політичні спостерігачі, був на місці і вніс багато ясности до обговорюваної справи.

Першу річницю переходу св. п. Патріярха Йосифа у вічність відзначать в Ню Джерзі Днем Патріярхату і врочистим концертом

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. К.). — У четвер, 5-го серпня ц.р., тут до Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та Видавництва „Свобода", загостили члени вужчого Ділового громадського комітету, створеного з метою відзначення першої річниці переходу св. п. Патріярха Йосифа у вічність — Днем Українського Патріярхату, а в ньому врочистим концертом, що відбудеться у неділю, 29-го вересня, о годині 4-ій по полудні, в Юніон, Н. Дж., у Кін коледжі (Вілкінсон театрі) при Морріс авеню.

Під час відвідин у редакції члени вужчого Ділового комітету (зліва): І. Кононів, проф. М. Цяпка та ред. В. Пасічняк.

Члени цього комітету — ред. Василь Пасічняк, голова, проф. Михайло Цяпка, заступник та Іванна Кононів, імпрезова референтка — поінформували, що офіційну частину концерту відкриє ред. В. Пасічняк, святочне слово скаже проф. д-р Іван Головінський; у мистецькій частині виступить оперна співачка Марта Кульчицька-Андрюк при фортепіяновому супроводі Марти Кузьми-Каннінґгем на фортепіяні теж буде грати піяністка Ірена Пелех—Зварич, рецитації виконає Аскольд Лозинський та виступить чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під батутою диригента Михайла Длябоги.

Крім прибулих гостей, членів цього комітету, туди ще належать: інж. Лев Коленський — секретар, Василь Гнатів — фінансовий референт, проф. Михайло Добош — заступник імпрезового референта і Федір Луцишин — референт оформлення афішів, летючок та сцени.

Як в дальшому інформували гості редакції „Свободи", членів цього Комітету обрано на спеціяльній нараді, що відбулася у суботу, 27-го квітня ц.р. Тоді теж уповноважено членів вужчого Ділового комітету покликати Почесний комітет, до якого належать отці-парохи з Ню Джерзі, як також колишні голови патріярхальних з'єднань.

Щоб детальніше пояснити недалекі уже святкування ред. В. Пасічняк сказав, що якраз формою концерту

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ, що відбулася у Пентаґоні, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер сказав, що З'єднані Стейти підпишуть з одним із своїх европейських союзників угоду про співробітництво у створенні оборонної системи з елементами космічного базування. Хоч К. Вайнберґер не назвав „союзника", але вважають, що ним буде Великобританія. Ця пресова конференція відбулася два дні після того, як уряд Канади оголосив, що не візьме участи в розробленні системи космічної оборони на „урядовому рівні". Канадці, однак, заявили, що приватні компанії можуть підписувати контракти з американськими з власної ініціятиви.

СИН ЄЛЄНИ БОННЕР Алексєй Сємйонов зустрівся з директором відділу зв'язків Білого Дому Патриком Бюкененом, одним з дорадників Президента. Під час зустрічі, на якій була присутня також 85-річна Руф Боннер, мати Є. Боннер, мова йшла про долю академіка Андрея Сахарова та його жінки. А. Сємйонов має надію добитися при підтримці Адміністрації Р. Реґена виїзду з Совєтського Союзу А. Сахарова та Є. Боннер.

В НЮ ЙОРКУ ПОЧАВСЯ суд над трьома членами антикастровської групи „Омеґа-7", яких обвинувачують у вбивстві кубинського дипломата Фелікса Ґарсія-Родріґеса. Антикастровців обвинувачують також у змові з метою вбивств кубинських дипломатів, незаконному зберіганні зброї, виготовленні вибухових матеріялів.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН зустрівся в Білому Домі з шістьма видатними жидівськими діячами із ЗСА, Франції, Арґентини та Австралії і обіцяв їм підняти питання про становище совєтських жидів під час своєї зустрічі з Міхаїлом Ґорбачовим у Женеві в листопаді цього року. Під час розмови з Президентом жидівські діячі чотирьох країн висловили тривогу з приводу майже повного припинення еміґрації жидів з СССР, репресій проти відмовників і викладачів івриту та переслідувань членів Гельсінкських груп в СССР.

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ провів дослідження, яке показало, що дві третини іміґрантів, які приїхали до ЗСА за останні 50 років, це жінки і діти. „Працездатні мужчини становлять лише одну третю всіх іміґрантів у З'єднані Стейти", — такий результат досліджень. Це дослідження спростовує побоювання багатьох американців, що наплив іміґрантів створює конкуренцію на ринку праці і веде до зменшення платні, бо іміґранти готові працювати за низьку платню.

В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ заарештований Ричард Рамірез, якого підозрівають у 20 вбивствах і 25 зґвалтуваннях. Десять осіб, на яких він напав і які лишилися живими, пізнали його. Серед них є дві жінки, чоловіків яких Р. Рамірез убив в їх власних домах. Поки не буде доказана причетність Раміреза до інших злочинів, в яких його посуджують, його обвинувачують лише в цих двох вбивствах.

В СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ ЛИВАНСЬКИХ шіїтів зустрілись у Бейруті з речниками палестинських груп з метою відновити переговори про закінчення непотрібних і шкідливих зударів між ними, у висліді чого загинуло чимало ливанців і палестинців. Набіг Беррі, лідер одної з найбільших шіїтських фракцій, окремо зустрівся з делеґацією палестинців, які випадково побували на початку цього тижня у столиці Сирії Дамаску і відбув з ними довшу розмову. Вміжчасі ливанці-християни повідомили офіційно, що вони випрацювали спільний ливансько-сирійський плян закінчення громадянської війни і закликають інші групи визнати його, як єдину покищо альтернативу припинення кровопролиття в тій країні.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ Бельгії опублікувало окремий документ, у якому говориться, що Бельгія буде змушена ще більше обмежити свою участь в Північно-Атлантійському Союзі (НАТО) з огляду на економічні трудноші в країні. Міністер оборони Альфред Вревен заявив, що він має намір стягнути із Західньої Німеччини принаймні 30,000 бельгійських вояків і обмежити інші видатки. Бельгія вже раніше відмовилась від закупу американських модерних ракет типу „Пейтріот", щоб ними замінити перестарілу гарматну систему.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР до Південно-Африканської Республіки, після довшого консультаційного перебування у Вашінгтоні, повернувся 10-го вересня ц.р. до Преторії, щоб продовжувати там свої обов'язки, які включають переговори з тамошнім урядом про злагіднення ситуації напруження і заміни політики апартеіду іншою, більш людяною і практичною програмою, яка включала б місцевих автохтонів різних рас. Амбасадор Герман Нікел мав декілька розмов з президентом Роналдом Реґеном, державним секретарем Джорджом Шулцом, дорадником Президента у справах крайової безпеки Робертом МекФарлейном та багатьма іншими офіційними особами.

ВАТАГИ МОЛОДІ в британському індустріяльному місті Бірмінґгамі продовжують підпалювати доми і автомобілі в місті, грабувати чуже майно, зводити бої з поліцією. Вони обкидали також камінням і пляшками міністра внутрішніх справ Даґлеса Гарда, який на власні очі хотів побачити знищену частину міста і спалені будинки. Ініціяторами заколотів є чорні індійці, поселені компактною масою в тій частині, більшість їх не має роботи і живе з допомоги держави, торгує наркотиками, займається крадежами тощо. Спостерігачі звертають увагу, що центральний уряд Великобританії матиме в найближчому майбутньому дуже грізну проблему наладнати співжиття мішаних рас по великих містах. Преса вдарила у великий дзвін тривоги і пропонує парляментові обміркувати і прийняти окремий законопроєкт на підставі якого уряд міг би припинити масовий приїзд мішаного населення з колишніх англійських колоній, зокрема з Індії і Банґлядешу.

ОЗБРОЄНІ ЛЮДИ, правдоподібно марксистські партизани, затримали автомобіль у якому їхала дочка президента Ель Сальвадору Хозе Наполеона Дуарте, Інез, витягнули її за волосся з автомобіля і вивезли у невідомому напрямку. Органи державної служби безпеки, поліція і військо розпочали розшук за дочкою президента, а він сам відкликав всякі зустрічі і поїздки за кордон, між іншим також до Вашінґтону на зустріч з президентом Роналдом Реґеном і державним секретарем Джорджом Шулцом. При схопленні Інез Дуарте напасники вбили її двох охоронців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Робітничі спілки в ЗСА на роздоріжжі

Одною з найбільших помилок Карла Маркса було „переоцінення" можливости, що робітники дістануть можливість організуватись у спілки з правом боротьби за покращання своєї долі включно із страйком. Карл Маркс не передбачив, що у деяких ділянках важкого промислу робітники стануть уділовцями підприємств, на яких працюють і їм залежатиме однаково, як їхнім зверхникам на зрості продукції і на зрості прибутковости даного підприємства, даної фабрики. Новітнє соціяльне законодавство у демократичних країнах світу створило світ праці, цілком протилежний образові, що його створив у своїй фанатичній і відірваній від життєвої дійсности уяві автор „Капіталу".

За останньою офіційною проголошеною статистикою у червні 1984 року було в Америці 87 робітничих спілок, з яких тільки вісім зараховували себе до „незалежних", а всі інші належали до Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій (АФЛ-СІО). На кругло 226 і півмільйона населення Америки у 1980 році (останній рік перепису населення) — було кругло 114 мільйонів зареєстрованих працюючих людей. Але до світу праці в Америці належать теж дрібні купці й промисловці, власники підприємств, ціла категорія „самозатруднених" й екзекутивні урядовці. Деякі з них не мусять належати до будь-котрої робітничої спілки, інші не хочуть. Все ж чотири роки тому американські робітничі спілки нараховували кругло 20 мільйонів членів. Це могутня армія. Але вона не зростає, а корчиться. І з початком цього року ця імпонуюча цифра впала до 17,400.000 осіб.

Складається на це багато причин. Найголовнішою є те, що організатори робітничих спілок в першу чергу думали про себе, а не про тих, про яких мали дбати. З того зродилося курйозне явище, що президенти деяких великих робітничих спілок отримують не менші платні, як конґресмени і сенатори (72,000 дол. річно) і навіть куди більше. Робітничі спілки розбудували велетенський бюрократичний апарат, який, очевидно, з'їдає мультимільйонові суми. Тому багато робітників каже просто: „Я не хочу працювати на дармоїдів". Далі: щоб виявити свою турботливість за долю робітників — проводи робітничих спілок проголошували страйки. Практика виявила, що страйки — обосічна зброя. Він може допомогти до схвалення з працедавцем нового колективного договору праці з вищою платнею і кращими „бенефітами" (час відпусток, хворобові оплати, забезпечення родин і т.п.), але й може довести до банкрутства даного підприємства і страйкуючі робітники опинюються на вулиці, здані на допомогу від державної суспільної служби. Було ж так багато таких працедавців, що і число страйків в Америці значно зменшилося і робітники скромніші у своїх вимогах. В останньому часі справа робітничої винагороди стала знову дуже актуальною у зв'язку з дефіцитом торговельного балансу: чужі товари заливають американський ринок, бо їхня якість не гірша, а ціна куди менша — бо робітник в Японії, в Південній Кореї, у Гонконгу, на Тайвані та у країнах Західної Европи дістає куди меншу винагороду, як в Америці — тому і продукція дешевша. Це довело до такого дивного явища, як факт, що різні галузі американської продукції — текстильні, радіо-телевізійні чи механічні — замовляють частини до своїх продуктів в одній із згаданих, далекосхідніх країн.

Третя причина спадку членства робітничих спілок — розполітикування їхніх провідників. Президент названої вгорі централі американських робітничих спілок АФЛ-СІО Лейн Кіркленд активний в Демократичній партії і заанґажувався особисто в кампанії двох кандидатів на президента — Джіммі Картера (на другу каденцію) і Волтера Мондейла. У ході виборчої кампанії гостро і різко виступав проти Роналда Реґена. В обох випадках, як відомо, ті кандидати централі робітничих спілок ганебно програли, бо Реґен переміг лявінною більшістю. Виявилося, що робітники не послухали своїх лідерів і авторитет тих робітничих лідерів страшенне підупав. Американці взагалі не люблять „тих, що програли", „лузерів", і — судячи по американській пресі — в робітничих колах настав фермент, щоби позбутися розполітикованих проводирів, які приносять шкоду, а не користь робітничому рухові.

Навчання Карла Маркса, що рай настане на землі, як держава перейме в свої монопольні руки всю продукцію і її розподіл, довело у реальній дійсності до зубожіння колись багатих країн. Навчання Маркса, що робітники мусять повести революцію проти капіталістів стало в [illegible]

Русифікаційних процесів, що проходять в СССР не можна вияснити ні комунізмом, ні іншими „інтернаціональними" теоріями. Коріння русифікації глибоко лежить в історичних традиціях російського імперіялізму. Адже ніхто не може сказати, що навіть для совєтської політики поширювання в світі „реального соціялізму" необхідно в СССР ліквідувати національну самобутність неросійських народів, „вибілювати" завойовницьку політику царизму, творити так зв. радянський народ.

Відомо, що після перемоги большевиків в Росії, ця партія, не зважаючи на те, що до неї належало багато не-росіян, великою мірою русифікованих, прагнула утворити російську комуністичну державу, що охоплювала б колишню російську царську імперію і лише під тиском національних рухів погодилася з тактичних причин на національно-культурні автономії неросійських народів, в першу чергу України, у формі федеративних республік. Але коли виявилося, що в тих республіках проходять небезпечні відосередні процеси й можливість перетворення цих республік на справжні незалежні держави, зараз же після смерти Леніна, який з тактичних причин пішов на поступки національним республікам, найсильніша російська група в компартії почала генеральний наступ на національне відродження у неросійських республіках.

М. С.

РОСІЙСЬКИЙ ІМПЕРІЯЛІЗМ ТАМ І ТУТ

I

Чимало росіян на еміграції вже віддавна твердили і твердять, що комуністичний режим в СССР вбільшості творили не-росіяни. Сталін, який переміг у боротьбі за владу після смерті Леніна, був грузином, в його оточенні було чимало не-росіян. Дещо інакше оцінюють ролю Сталіна так зв. російські патріоти в СССР, які вважають його спасителем російської імперії і ставлять побіч Петра І. Воно так і є насправді. В боротьбі за владу Сталін сперся саме на найсильнішу в партії російську групу, інакше навряд чи він взагалі був би прийшов до влади. Це, що грузин і до кінця життя не знав добре російської мови, не має значення. Чимало будівничих російської імперії не були вродженими росіянами.

Саме за Сталіна почався зусильний процес привертання імперіяльної єдности у формі русифікації, нищення національно-культурного відродження, у формі регабілітації таких будівничих імперії, як Іван Грозний, чи Петро Перший. Курс цій політиці надавали „російські патріоти" в партії і не має жадного значення, що вони прикривали цей курс комунізмом, соціялізмом і інтернаціоналізмом. Ніхто не заперечує, що в рамках сталінського терору згинуло й багато росіян але не можна також заперечити, що найбільшого удару зазнали неросійські народи, над якими висить загроза національного геноциду. В зв'язку з тим твердження Солженіцина чи Зіновєва, що росіяни зазнали найбільших втрат слід уважати повною нісенітницею. Не існує бо „російського буржуазного націоналізму", з яким ішла б завзята боротьба, не існує для росіян загроза національного геноциду. Навпаки, росіяни є панівною нацією, творення совєтського народу є лише прислоною для русифікації. Цей процес перетворювання СССР на російську „соціялістичну" імперію був коротко перерваний після смерті Сталіна, коли то крило російських шовіністів у партії було послаблене внаслідок десталінізації. Але послаблення імперії, що в той час почало було проявлятися, знову змобілізувало сили „російських патріотів" в компартії і врешті за Брежнєва вони стали знову вирішною силою і почали вести старий сталінський курс. Їхні зусилля йдуть в тому напрямі, щоб насамперед, спираючися на фальсифікації історії Київської Русі, привернути давню „єдність" так зв. русского народу", повністю здійснити „возз'єднання" росіян, українців та білорусів в одну націю. А там ця „нація" мала б з'їсти дрібні народи СССР.

З того часу, як комуністична ідеологія внаслідок відкриття злочинів за сталінської ери, повністю перестала бути в СССР рушійною силою, такою силою став російський патріотизм. Він надає тон політиці Кремля, правда під ширмою старої комуністичної фразеології, і ця політика знаходить підтримку мільйонів російських шовіністів, які всюди почувають себе „герренфольком" і з доручення Кремля керують імперією, приймаючи вірнопідданчі поклони „нацменів", які мусять виконувати їхні накази і русифікують свої народи. Сучасний Совєтський Союз нагадує велику театральну фарсу. Куліси цього театру — комунізм, соціялізм, інтернаціоналізм, рівність та дружба націй, а за ними скриваються русифікація, переслідування оборонців національних мов та культур, прагнення довести до „єдности" однієї совєтської нації. У зв'язку з тим справжнім „совєтським патріотом" є той, хто на сцені говорить, наприклад, по-українському, співає по-українському, а за сценою переходить на російську мову. Одним словом совєтська імперіяльна потьомкініяда.

(Закінчення на стор. 4)

Іван Лесько

Значне культурне досягнення

З Парижу подають вістку, що там уже цієї осені приступають до розбудови Української Бібліотеки ім. С. Петлюри — будови додаткового двоповерхового будинку. В 1986 році ця бібліотека буде святкувати 60-річний ювілей свого існування і необхідність поширення її приміщень є доказом росту і значення цієї важливої української інституції в діяспорі.

Бібліотеки, як відомо, є сховищами книжок, в яких збережені твори людського духа. Всі наукові відкриття, досягнення людського ума, серця і уяви є утривалені в книжках для передання дальшим поколінням, для творення на їх основі нового для поступу культури й цивілізації. У книжках зберігається історія націй, живе історична пам'ять, без якої вони (нації) заникли б. Тому нищення національних бібліотек і їх носіїв починається, звичайно, від нищення національних бібліотек, як це сталося з українською національною бібліотекою в Києві на початку 1960 років.

Така ворожа акція накладає на українську еміграцію обов'язок зберігати скарби національної духовости, творити нові і боронити рідну культуру перед дальшими ворожими затіями.

Ці завдання сповнює — поруч інших інституцій — також Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі. Її особливе значення в цьому, що вона є публічною бібліотекою, самостійною інституцією, не зв'язаною з якимсь університетом чи музеєм — нею може користуватися ціла українська діяспора, як теж чужинці, що цього бажають.

Основати таку бібліотеку задумав С. Петлюра ще в 1926 році. Переведена в дійсність ця ідея стала монументом світлої пам'яті Головного Отамана і зберігачем та пропаґатором його ідей та живим пам'ятником української культури взагалі.

Уже за кільканадцять перших років свого існування ця інституція розвинулась у поважну книгозбірню. Одначе показалося, що петлюрівських ідей бояться не тільки росіяни, але й німці. Ці останні, після окупації Франції в 1941 році, сконфіскували і вивезли цю бібліотеку в глиб Німеччини і тільки з трудом удалося відновити її діяльність після війни, добившись законного відшкодування. Завдяки фінансовій піддержці і книжковим даруванням українського громадянства її книжкові фонди зросли на сьогодні до понад 30,000 назв і шість тисяч дуплікатів, наладналося обслуговування науковців і читацької публіки. Це найбільша книгозбірня українознавства в Европі; у Франції має вона статус спеціялізованої бібліотеки. Директором бібліотеки є від ряду літ сот. Петро Йосипишин.

При книгозбірні існує також Музей особистих пам'яток Головного Отамана з цінною колекцією образів українських мистців. У її пресовому відділі зберігаються часописи і журнали з часів Української Державности 1917-1920 років та з українських земель під Польщею 1920-1939 років.

Поруч головної мети зберігання пам'яті і ідей С. Петлюри, Бібліотека служить джерелом інформацій про Україну — її історію, культуру, політичні змагання і справи. Допомагає у цьому не тільки постійно поповнюваний найновішими виданнями книжковий фонд, але й унікальні архіви: періоду Української Визвольної Революції, Української Дипломатичної Місії в Парижі і згаданий уже Музей.

Цими матеріялами користуються докторанти французьких університеттів — українці й чужинці, що дотепер уже дали низку праць з української тематикою. За посередництвом Бібліотеки вони можуть випозичати потрібні їм книжки також в інших українських і чужинецьких бібліотеках Европи і ЗСА і Канади.

З 1959 року Бібліотека веде також видавничу діяльність пристосовану до своєї мети. Завдяки цьому дотепер появилися такі книжки, як „Проблема України й Симон Петлюра" А. Дороша (1962), „Вічне підданство" б. Прокоповича (1976), „Симон Петлюра" Б. Марченка — французькою мовою, (1976), „Симон Петлюра: статті, листи, документи" (1979) спільно з УВАН у ЗСА).

Деколи доводиться Управі Бібліотеки ставати в обороні доброго імени свого Патрона. Коли в 1958 році французьке телебачення повело кампанію знеславлення світлої пам'яті Головного Отамана, Бібліотека видала франкомовну брошуру „Правда про Петлюру".

З того ж 1959 року Бібліотека видає свій інформаційний Бюлетень (47 чисел дотепер), на якому оперті основні інформації цієї статті.

Крім цього з просторої залі Бібліотеки користуються українські установи, товариства й учені для своїх зборів, конференцій, наукових доповідей тощо.

Діяльність Бібліотеки, її постійний ріст вимагають поширення її приміщень, поповнення модерним бібліотечним апаратом, затруднення фахових сил. Тисячі книжок, що з браку місця лежать нескаталоговані у підвалі, ждуть доступу до широкої публіки.

Тому Рада Бібліотеки вже від ряду літ носилася з пляном здвигнення додаткового будинку на власному ґрунті, що прилягає до теперішнього будинку. Остаточно, після наполегливих заходів вдалося виєднати у міських властей Парижу дозвіл на будову й після

(Закінчення на стор. 3)

Віра Л. Дорожинська

У 38-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ПРИЇЗДУ ДО ЗСА МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА

Минає 38 років від того часу, коли Блаженніший Митрополит Української Православної Церкви Мстислав, у ту пору — Архиєпископ, прибув до Америки. Це було 12-го вересня, у Нюйоркській пристані, де священики торжественно вітали оцю достойну людину, яку совєтські окупанти примусили покинути Україну.

Відзначаючи цю дорогу для більшості з нас, річницю, хочемо пригадати тим хто забув, а хто може й не знав про оцю незвичайно велику і важливу працю, яку зробив Владика, рятуючи втікачів з-під совєтської окупації, які прибули до Америки. Після Ялтинської Угоди всі колишні громадяни Совєтського Союзу, що з тих чи інших причин знайшлися поза межами так званої родіни — яких на їхнє власне бажання або, здебільшого, силоміць примушували вертатися на „рідні землі".

У Німеччині майже кожний з колишніх совєтських підданих придбав собі пашпорт Нансена або фальшиву метрику, переважно з Галичини, Польщі або Чехо-Словаччини. З тими фальшивими документами велика частина втікачів приїхала до Америки. І тому тут необхідно згадати з особливою подякою про незвичайно велику ролю, що в справах колишніх громадян Совєтського Союзу за океаном відіграла Католицька Акція, наші священики, душпастирі Української Католицької Церкви та велика частина української інтеліґенції.

Американський імміґраційний уряд, дізнавшись про підроблювання документів, повідомив, що цих, хто підроблював пашпорти, відправлятимуть силою на їхнє правдиве місце народження. Між новоприбулими до деякої міри розпочалася паніка та неспокій.

Організація Селянської партії доручила інж. Т. Лесикові, проф. Самійловичеві та ще одному чоловікові (прізвища якого із-за затрати записок я не запам'ятала) займитися цією справою. Назначена „трійка" звернулася до Митрополита Іоана за порадою та допомогою. І він погодився негайно зробити все, що в його силах, щоб запобігти неприємним ускладненням у житті новоприбулих. Та зваживши, що йому буде важко викресати в собі „войовничий дух", щоб виграти оцю боротьбу, — Митрополит подумав, що до цієї місії треба буде призначити Архиєпископа Мстислава — доброго дипломата, політика та борця за права людини з великим досвідом праці в польському соймі.

Сьогодні минає тридцять років від того часу, коли Владика Мстислав, спираючись на архиєпископську патерицю, немов воїн на свій спис, розпочав у Вашінґтоні ходження від Конгресу до Білого Дому, добиваючись зустрічів із впливовими людьми, щоб поінформувати їх про трагедію чесних людей, які, щоб урятувати себе й родини від певної смерти чи заслання на „родіну", були змушені пофальшувати документи, а сьогодні, — говорив їм Митрополит — живуть у постійній тривозі перед репресіями.

Цілий рік воював Митрополит Мстислав з Вашінґтоном за долю втікачів. І ніхто інший, а лиш він добився до того, що Конґрес видав закон, на підставі якого прощається усім тим, хто виправить свої документи, при тому роз'яснивши еміґраційному урядові причини підроблювання. З якою ж полегшою відітхнули тисячі новоприбулих еміґрантів. Встановлення цього закону стосувалося не лиш до українців, але й до росіян і татар та інших національностей.

Завдяки дипломатичним здібностям Митрополита Мстислава, його добре обдуманій і наполегливій праці, — сьогодні більшість із нас спокійно, не скриваючись із цим, оповідає про місце свого народження, про школи, в яких проходило їхнє навчання, про левади чи стежки, по яких вони ходили на першу зустріч, оповідає, снує свої спогади, які, чим більше ми старіємось, тим вони нам дорожчі.

Завдяки Митрополитові наші, тут народжені діти — сміливо, та гордо підвівши голови, — кажуть українською мовою, хай із англійським акцентом, що вони є українці, — українці з Києва, Полтави, Львова, самої Умані чи із Білої Церкви. Вони знають звідкіля вони походять, де їхні коріння, а це ж так важливо знати свою історію, своє вчора!

Звичайно, коли нам хтось зробить добро, а тим більше, коли врятує вашу родину від загибелі, належиться йому за це віддячитись. Ось і є нагода: ми наближаємося до святкування Ювілею Тисячоріччя Хрищення України, — чи можемо зробити щось більш приємне для Митрополита Мстислава як, об'єднавшись всім навколо нього, святкувати цю важливу в історії всього людства подію.

Під його проводом розкажімо всім і вся як відбулося Хрищення у нашому славному Дніпрі-Йордані, в якому, немов по його хвилях, розійшлася віра Христова від Києва на північ, південь, схід та захід!

Андрій Качор

ЗМАГ ДО ДОБРА І КРАСИ НАРОДУ

III

Відбудова українського господарсько-кооперативного життя почалася з того, що зараз після появи першого кооперативного закону в Польщі, 20-го жовтня 1920 року, представники українських центральних громадських організацій, що почали відновляти свою діяльність, по кількох нарадах, обрали окрему Комісію, яка мала опрацювати організаційний плян кооперативної праці. До цієї Комісії входили: д-р Степан Баран, інж. Юліян Павликовський, Іван Филипович, Денис Коренець і Сильвестер Герасимович. Ця Комісія скликала 10-го грудня 1920 року ширшу громадську нараду, на якій схвалено головні напрямні кооперативної праці. Для практичного переведення цих постанов треба було створити один якийсь керівний орган. І так прийшло 4-го січня 1921 року до створення Крайового Комітету Організації Кооператив (скорочена назва ККОК), до якого входили представники „Просвіти", „Сільського Господаря", Крайового Союзу Ревізійного, Крайового Союзу Господарсько-Торговельних Спілок, Крайового Союзу для Хову і Збуту Худоби і Крайового Молочарського Союзу.

На чолі цього нового кооперативного руху і молодого громадського активу стає інж. Юліян Павликовський, молодий інженер-агроном, який бачив, як „з попелів вогню і воєнних руїн підносить голову нова українська людина-громадянин, що вміє — не затрачуючи нічого із своєї особистости — поглибити зміст свого життя працею для громади, що вміє навіть сірій праці будня... надати прикмети творчости, що вміє у солідарному змаганні [illegible] похід народу на шлях, який веде цей нарід до правди, добра і краси".

Виконним органом для ККОК став відразу Крайовий Союз Ревізійний, а інші центральні організації зобов'язалися йому морально і матеріяльно допомагати.

У 1922 році ККОК фактично перестав існувати, бо Ревізійний Союз вже був настільки сильним, що міг усі фундації організаційного та ідейно-провідного характеру перебрати на себе.

Рівночасно з ініціятиви місцевих провідників, або з ініціятиви Ревізійного Союзу почали творитися Повітові та Окружні Кооперативні Союзи по різних містах Галичини і Волині. З кінцем 1922 року такі Союзи вже діяли в Заболотові, Станиславові, Стрию, Дрогобичі, Рудках, Сокалі і Жовкві. Відтак, у 1923-24 рр. зорганізовано такі Союзи в Копичинцях, Чорткові, Коломиї, Городенці, Рогатині, Підгайцях, Тернополі, Зборові, Скалаті, а далі в Бродах, Калуші, Борщеві, Золочеві, Самбові, Турці, Снятині, Сяноці, і Скалаті і по інших містах Галичини, а також в Острозі, Крем'янці, Дубні, Ковлі і Луцьку на Волині.

Рівночасно, в тому самому часі, оформлюють і реорганізують свою працю центральні крайові кооперативні союзи: „Народна Торговля", „Центросоюз", „Центробанк", „Маслосоюз", а також „Сільський Господар", що дуже помагав у розбудові кооперації, зокрема по селах Галичини.

У своєму першому друкованому повоєнному звіті, на день 31-го грудня 1925 року Ревізійний Союз Українських Кооператив (це нова назва Крайового Союзу Ревізійного) подає докладний перегляд своєї та союзних кооператив праці. З того звіту знаємо, що 25-го березня 1925 року відбулися Загальні Збори РСУК у Львові і на цих зборах обрано новий провід цієї установи, а саме: інж. Юліян Павликовський, голова Ради, а членами ради були: Остап Луцький (репрезентант Стрийщини), Дмитро Ладика (Тернопіль), д-р Михайло Волошин (представник „Центро банку"), Емануїл Павлюк (ПСК Стрий), Денис Коренець і Сильвестер Герасимович (представники „Центросоюзу"), д-р Богдан Чайковський (Сокаль), Михайло Шахнович (Бібрка), Іван Пашкевич (Коломия), інж. Олекса Дяків (Станиславів), Михайло Матчак („Червона Калина", Львів), Максим Чучмай (Волинь).

У бюрі РСУК працювало вже 28 осіб: дир. І. Филипович, 14 ревізорів і 13 службовиків, в тому редактор „Господарсько-Кооперативного Часопису". РСУК тоді об'єднував вже 1,029 кооператив, а саме: шість крайових централь, 26 Повітових Союзів Кооператив (ПСК), і 997 низових кооператив різного типу.

Це був час, коли українська кооперація, наче лявіна, захоплювала чимраз ширші кола громадянства та почала перебирати господарське життя на західньоукраїнських землях у свої руки. Час перших експериментів проминув і треба було закінчити організаційний процес низових і повітових кооперативних станиць та внести певний новий плян у роботу центральних союзів.

Щоб ці справи упорядкувати, Рада РСУК, під проводом Ю. Павликовського, підготовила ще одну зміну статуту, реорганізуючи з початком 1928 року працю РСУК, а саме: на місце одного директора, що ним спершу був Омелян Саєвич, а пізніше Іван Филипович, впроваджено тричленну Дирекцію, розділюючи працю в РСУК на різні відділи. Нову Дирекцію РСУК обрано в такому складі: Остап Луцький — начальний директор і керманич Організаційного Відділу, Микола Капуста — директор і керманич Ревізійного Відділу і Іван Филипович — директор і керманич Адміністраційного Відділу. Заступниками були Роман Левицький, а згодом ще й Іван Грабар. Ця Дирекція кермувала роботою РСУК до вересня 1939 року, тобто до окупації західньоукраїнських земель большевиками.

Далі не будемо переповідати історію розвитку праці Ревізійного Союзу Українських Кооператив, відмітимо тільки кілька важливіших фактів із життя цієї установи.

Свою працю РСУК після Першої світової війни розпочав у тісному приміщенні в будинку Крайового Союзу Кредитового при вулиці Домініканській ч. 11. Звідси, дуже скоро, мабуть, з початком 1925 року, РСУК переносить свої бюра до більш просторого приміщення при вул. Словацького ч. 14, де працювало вже в 1932 році 64 особи, в тому 37 ревізорів.

У 1933 році, за старанням дир. О. Луцького, РСУК переноситься до просторого двоповерхового дому при вул. Міцкевича ч. 12. Тут можна було ще краще розбудувати поодинокі Відділи, збільшуючи, відповідно до потреб персонал.

Закінчення буде.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ДОПОМОЖІМО ЗАКІНЧИТИ ВИДАННЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЙ УКРАЇНОЗНАВСТВА НТШ!

У місяцях вересні, жовтні, листопаді і грудні 1985 року відбудуться такі зустрічі українського суспільства з представниками

РЕДАКЦІЇ І ВИДАВНИЦТВА ЕНЦИКЛОПЕДІЙ УКРАЇНОЗНАВСТВА І ТАКОЖ УПРАВИ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАТРОНАТУ НТШ-Сарсель у Торонто:

субота, 28-го вересня, НЮ ЙОРК, ЗСА;
неділя, 29-го вересня, ЧИКАҐО, ЗСА;
субота, 5-го жовтня, Філядельфія, ЗСА;
неділя, 6-го жовтня, Торонто, Канада;
п'ятниця, 11-го жовтня, Едмонтон, Канада;
неділя, 13-го жовтня, Вінніпеґ, Канада;
субота, 19-го жовтня, Клівленд, ЗСА;
неділя, 20-го жовтня, Дітройт, ЗСА;
субота, 26-го жовтня, Балтімор, ЗСА;
неділя, 27-го жовтня, Вашінґтон, ЗСА;
субота, 2-го листопада, Оттава, Канада;
неділя, 3-го листопада, Баффало, ЗСА;
субота, 9-го листопада, Тандер Бей, Канада;
неділя, 10-го листопада, Ванкувер, Канада;
субота, 16-го листопада, Ст. Франсіско, ЗСА;
неділя, 17-го листопада, Лос Анджелес, ЗСА;
четвер, 28-го листопада, Камбера, Австралія;
субота, 30-го листопада, Сідней, Австралія;
неділя, 1-го грудня, Брізбен, Австралія;
субота, 7-го грудня, Мелборн, Австралія;
неділя, 8-го грудня, Аделяїда, Австралія;
субота, 14-го грудня, Перт, Австралія;
неділя, 15-го грудня, Нортгам, Австралія.

Просимо всі товариства і організації у вище названих місцевостях не влаштовувати в поданих днях ніяких своїх імпрез.

Тому, що „Енциклопедія Українознавства" і її похідні англомовні видання: "Ukraine, a Concise Encycloapedia" і "Encyclopaedia" of Ukraine" ВИЗНАНІ як найважливіші твори діяспори, що служать вільному світові і служитимуть Вільній Україні, ВАША допомога, це почесний обов'язок кожного з нас. Чи ВИ його вже виконали? Якщо ні — просимо ввічливо, зробіть це ще сьогодні.

УПРАВА ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАТРОНАТУ НТШ-Сарсель у Торонто

Адреса
Patronat NTSh
16 Bracondale Hill Rd., Toronto, Ont., M6G 3P4, Canada
Tel. (416) 656-5822

Foundation of Friends of the Encyclopaedia of Ukraine, Inc.
6 Nebraska Dr.
Matawan, N.J. 07747
Tel.: (201) 583-8035

Комітет Оборони Української Спадщини

та

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику.

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість стейт поштовий код

Українська молодь в поклоні Пренепорочній Діві Марії в Люрді

Група українських студентів з Америки під базилікою Вервиці 29-го липня ц.р. відвідувала Люрд. У першому ряді проф. П. Ґой, о. Василь Прийма та гість-паломник о. Богдан Скасків.

„Молодь — це цвіт народу", „Молодь — це наша надія і майбутнє", „Молодь — це краса нації, її гордість і слава", „Дорогу для молодих". Ось такі взнеслі та захоплюючі кличі можна прочитати на видному місці у королівстві Марійних прощ у Люрді. Ці кличі — це дійсний слід того, що численні молоді люди — молоді серця відвідують українське місце у Люрді, щоб скріпити себе у вірі, щоб користати з благословлення із висот, йдуть до джерела чудодійної Ґроти зачерпнути живої води — ласки Божої та наблизитись до Бога.

Празник Успення Пренепорочної Діви Марії, 15-го серпня, — це є неначе іспит зрілости християнської молоді у Франції. Тисячні ряди дівчат і хлопців спішать до Люрду разом зі своїми вчителями, світськими і духовними, щоб взяти участь у торжественних виявах для прослави Люрдської Пані: вони йдуть вечором зі запаленими свічами у поході, а по полудні беруть теж участь у процесійному поході хворих. Для молоді резервуються місця навколо вівтаря з Евхаристійним Христом. Коли єпископ благословить хворих, всіх паломників, особливою увагою наділяє молодь, благословляючи її.

В цей час я думаю про нашу українську молодь... Я кличу та заохочую наших добрих духовних і світських виховників — приведіть, хоч один раз у році, християнську українську молодь до чудодійного Люрду! Пишіть до нас, ми вам поможемо, дамо помешкання, нічліги. Йдіть за прикладом неструдженого, завзятого провідника молоді — проф. П. Ґоя, що чуда доконує із молодими студентами, які мандрують під кличем „Стежками батьків по Европі". Прибули вони всі до Люрду так несподівано, як ті бистролетні орли-соколи з далекої дороги, втомлені, але бадьорі. „Вбирайтесь скоро в наші національні строї, — заохочую молоденьких студентів, — візьмете участь у процесійному поході з Найсвятішими Тайнами. Це не я вас кличу, не я наказую, — це слова Пречистої Діви Марії: Я хочу, щоб тут приходили процесії".

За півгодини гурт нашої молоді разом зі своїм улюбленим провідником професором П. Ґоєм забирають із нашої домівки українські прапори, хоругви та таблицю з написом „Україна" та маршують у цій міжнародній християнській сім'ї, як рівні з рівними, горді за себе, за приналежність до української нації, горді за Україну, що хоч на своїй землі бездержавна, але тут, поза межами, здобулась, спромоглась мати в Людрі свій осередок, свою золотом вкриту церкву — Храм Успення Пренепорочної Діви Марії.

о. Василь Прийма

Українсько – литовська зустріч у Філядельфії

У середу, 28-го серпня, відбулася зустріч Української Ліґи Проти Знеславлення та проводу Ради Представників Центральних Організацій з Антоном Мазейка, президентом Коаліції для конституційної справедливости і безпеки, яка має свій осідок у Каліфорнії.

ККСБ постала як реакція проти намагань Москви і її американських спомагачів знеславити східньоевропейські, протикомуністичні етнічні групи як „нацистів", „воєнних злочинців", „гітлерівських коляборантів" тощо. ККСБ постала у січні ц.р., очолює її інж. А. Мазейка, американець литовського походження, що його діди прибули до ЗСА ще на початку цього століття.

ККСБ виступає проти Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) із совєтськими судовими властями, що у практиці означає співпрацю з КҐБ. Ця організація протестує проти цього, що совєти, які були союзниками нацистів у роках 1939-41, які упродовж десятиліть і тепер ще гноблять мільйони своїх горожан-невільників, є сьогодні партнером ОСІ у судовому переслідуванні американських громадян.

ККСБ бореться за збереження конституційних прав натуралізованих громадян, а зокрема за право оскаржених до судової розправи перед лавою присяжлих та за право оскаржених, які не мають фінансових засобів на оборонця від Уряду. Кошти правної оборони оскарженого в „коляборації з нацистами" можуть сягати до 750,000 дол. і більше. Не значить, що оскаржений, який не є мільйонером, не має змоги боронитися. Навіть якщо б оскаржений виграв, величезні кошти, які він видав на оборону, не будуть йому звернені.

А Мазейка сказав, що його організація стремить до цього, щоб Конґрес ЗСА перевів слідство діяльности ОСІ, слідство ломання тим бюром прав американських горожан і щоби Конґрес увів відповідні зміни у т.зв. „Гольцман поправці" з 1978 року до іміґраційного закону.

За короткий час свого існування ККСБ була апробована 20 американськими етнічними і загальноамериканськими організаціями.

Між тими організаціями є дві українські, три литовськи, дві латвійські, одна польська, одна естонська, кілька протикомуністичних організацій,

Учасники зустрічі мали змогу оглянути інформаційні матеріяли, що їх видає і поширює ККСБ.

А. Мазейка сказав, що він є певний успіху ККСБ, під умовою що цю коаліцію піддержать східньоевропейські етнічні групи масовою участю і фінансово. Він сказав, що є багато жидів, які бачать що праця ОСІ приносить їм шкоду і що він вірить, що навіть совєти прийдуть до висновку, що нагінка на східньоевропейських протикомуністів у ЗСА приносить їм більше шкоди, як користи.

На марґінесі тієї зустрічі слід завважити таке: впродовж всієї історії східньоевропейських груп в Америці, не було ще події, яка так зблизила б ці групи до себе, як оскаржування їх в „коляборації з нацистами". Зустріч у Філядельфії — це тільки один епізод із чимраз численніших контактів між східньоевропейськими етнічними групами. Від цих контактів тільки один крок до політичної коаліції і спільного виборчого бльоку східньоевропейських етнічних груп. Така політична коаліція і спільний виборчий бльок дали б східньоевропейським етнічним групам політичну вагу у ЗСА, якої вони сьогодні не мають.

Присутній

Значне...

(Закінчення зі стор. 2)

зібрання початкових фондів приступити до праці вже цієї осени, як згадано на вступі. Відрадно, що між першими жертводавцями найшлися меценати з 20,000 (Александер Сомко), п'ять і кілька тисячами долярів. А в тім кошти будови доволі високі, одначе, як хтось казав „війну й культуру не можна робити без грошей". Зрештою — кожне культурне надбання української діяспори скріплює її духовий зв'язок. Чи то буде розбудова церков, фундування наукових інституцій і музеїв, допомога сиротинцям — все це вливає нове життя в українську еміґраційну спільноту та зберігає перед ударами асиміляційних хвиль.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, відповідаючи на закиди совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова і його використовування західніх засобів масової інформації для поширення совєтської антизахідньої пропаґанди, заявив, що „збереження нашої свободи і незалежности не залежить від голосної кампанії в пресі чи бажання зберегти мир у світі, а від готовости ЗСА і західнього світу та бажання оборонити всякими засобами цю свободу".

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п.

МИКОЛИ СТРУКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах:
св. Миколая у Пассейку, Н. Дж., 17-го вересня 1985 р., о год. 6:15 ранку

та у церкві св. Покрови в Парма, Огайо.

Дружина МАРІЯ СТРУК з родиною

Український Інститут Америки в Ню Йорку, Н. Й.

ділиться сумною вісткою зі своїми Членами і Українською Громадою, що у четвер, 5-го вересня 1985 р. відійшов у Вічність

бл. п. д-р

ВОЛОДИМИР ДУШНИК

активний член Інституту, [illegible] публіцист, редактор і автор багатьох праць, [illegible] суспільно політичний діяч

Опечаленим Дружині, Синові і Родині висловлюємо наші глибокі співчуття.

Дирекція УІА

У глибокому смутку повідомляємо Членство Українського Конґресового Комітету Америки й Українську Громаду у ЗСА, що 5-го вересня 1985 р. відійшов у Вічність, після важкої недуги, на 77-му році життя,

бл. п. д-р

ВОЛОДИМИР ДУШНИК

член Крайової Екзекутиви і редактор видань УККА, зокрема англомовного журналу „Український Квартальник".

Із смертю д-ра Володимира Душника українська спільнота втратила видатного журналіста і суспільно-політичного діяча, який усі свої сили і знання присвятив праці для свого народу, а Український Конґресовий Комітет Америки втратив відданого члена та ідейного співробітника і громадського діяча, який вірно служив українській національній справі.

Тлінні Останки бл. п. д-ра Володимира Душника похоронено 9-го вересня 1985 р. на цвинтарі у Гемптонбурґу, Н. Й.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Крайова Екзекутива УККА

Данило Богачевський

ДОКТОР ПРАВ,
кол. старшина Української Галицької Армії, учасник війни за незалежність України 1917-1921 р. р., кол. правник і громадський діяч у Раві Руській, кол. голова Осередку НТШ і Академічного Товариства Обнова у Філядельфії, Па.,
заснув у Бозі 11-го вересня 1985 року на 96-му році життя у МкЛейн, Вірджінія
(1802 Rupert Street, McLean, VA 22101)

РОСТИСЛАВА БОГАЧЕВСЬКА, дружина
ІГОР БОГАЧЕВСЬКИЙ, син
МАРІЯ ОДЕЖИНСЬКА, донька
МАРТА БОГАЧЕВСЬКА-ХОМЯК, донька з родинами
Родичі в Україні і в діяспорі

ПАРАСТАС — в неділю, 15-го вересня 1985 р., о 7-ій год. у Nasevych Funeral Home, 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, PA. 19120

ПОХОРОН — в понеділок, 16-го вересня 1985 р., о 9-ій год. ранку, з похоронного заведення до церкви Благовіщення у Мелроуз Парк, ПА. і на цвинтар Непорочної Діви Марії у Фокс Чейс, ПА.

Згідно з бажанням Покійного, замість квітів на могилу, були б влучні пожертви на Собор Пресвятої Родини (Ukrainian Catholic National Shrine, 4250 Harewood Rd. N.E., Washington, DC 20017), **де Покійний був парафіянином на протязі останніх 12 років.**

. Першу...

(Закінчення зі стор. 1)

вшановується св. п. Патріярха, тому що це ввійшло у звичай, традицію, в цей спосіб відзначувати пропам'ятні великі річниці. А названо цей день — 'Днем Українського Патріярхату', бо св. п. Патріярх Йосиф справу патріярхату вважав найважливішою справою української католицької діяспори, ціллю якої є єдність Української Церкви і народу, що було й постійним кличем Патріярха. Тим більше цей клич був на потребу добра вірних, що дехто з-посеред українців намагався поширювати концепцію відмежування Церкви від народу". А потім голова цього комітету сказав, що „з уваги на важливість справи патріярхату і заклики Патріярха у 'Завіщанні' та із-за цього, щоб ми не забували і не відрікалися ідеї патріярхату треба, щоб хоча один день в році ціла українська діяспора відзначувала ці ідеї, оживляла їх та усвідомлювала інших про їхню користь для нашого народу".

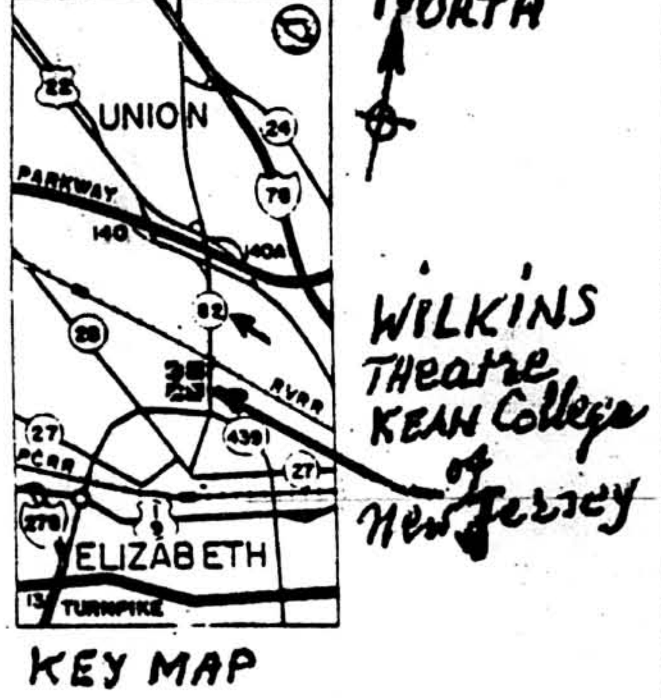
„Цей День Патріярхату назначений на те, — говорив ред. В. Пасічняк, — щоб ніколи не переривати, а навпаки, щоб продовжувати ідею патріярхату, щоб вона безнерервно існувала, та щоб її святкувати так, як ми продовжуємо кожного січня світлу традицію відзначувань Дня Державности. Цю мою думку підтримало Українське Патріярхальне Товариство у ЗСА і своїми резолюціями на з'їздах Українське Патріярхальне Світове Об'єднання".

Опісля ред. В. Пасічняк зазначив, що концерт відбудеться за благословенням і з побажанням успіху двох Владик — Глави Церкви Патріярха і Кардинала Мирослава-Івана Любачівського та філядельфійського Митрополита Стефана Сулика. Патріярх Мирослав, мовив ред. В. Пасічняк, заявив прилюдно, що він працюватиме разом з Папою Іваном Павлом II за визнання українського патріярхату та закликав вірних молитися за український патріярхат.

Вкінці ред. В. Пасічняк висловив сподівання, що в День Українського Патріярхату згуртується якнайбільше мирян, тому що це буде не лише „ще одна чергова імпреза", а подія, яка пригадає зібраним вірним ще більш наполегливо і посилено працювати над завершенням патріярхату, цим самим продовжуючи ідеї велетня ПУКЦеркви Патріярха Йосифа. „У День Українського Патріярхату, — говорив ред. В. Пасічняк, — не лише величаво вшануємо великого Отця Церкви і вірного сина України — незабутнього нашого Патріярха в першу річницю його переходу у вічність, але й рівночасно поновимо і зміцнимо свідомість українського Божого люду відносно потреби безперервної дії для закріплення патріярхату в нашій Церкві та для його визнання Вселенською Церквою. До цієї ж дії закликає наш Духовний Батько у своєму 'Завіщанні', який усе своє життя бажав об'єднати своїх вірних під одним великим знаменом: 'Патріярхат — це єдність Церкви, це єдність народу' ".

Відходячи з редакції, гості ще поінформували, що для історичного увічнення Комітет запланував видати пропам'ятну збірку п.н. „День Українського Патріярхату — вінець Патріярхові Йосифові від українців стейту Ню Джерзі". У цій збірці, крім текстів і світлин поміщені будуть імена і прізвища її спонзорів: осіб, родин, організацій, інституцій.

Члени Комітету теж подали інструкції куди заїхати до цього місця, де відбудеться концерт.

Українська Церква та побожні співи в ній

Традиція, що нею плекався церковний спів цілими століттями в Українській Церкві поступово занепадає.

Боляче та прикро робиться, що на церковний спів саме тепер звертається мало уваги. Церква чомусь наголошує т.зв. читані або тихі Богослуження. Англійська мова стає панівною в нашій Церкві, яку позбавляється її найважливішого чинника, що ним є спів і тому вона втрачає українське обличчя. Робиться це з вірою, що англійська мова врятує наш обряд. На жаль, ми самі втрачаємо християнський дух, стаємо інертними, разом зі своїми дітьми, до наших прадідівських святощів.

Якраз сьогодні, після багатьох літ, треба пригадати нам пересторогу сл. п. Митрополита Амврозія, який під час візитації парафії сказав такі пам'ятні слова: „ „Куди ж ви мандруєте, залишаючи свою рідну Церкву та школи? Ви втікаєте від негрів? Чому ви, на взір італійців, чи ірляндців, не творите заборола в околиці своєї Церкви та школи? Чому ви не керуєтеся добром цілої громади, але своїм власним? Воно не вийде вам на добро, бо вже скоро переконаєтеся про свою помилку. Вона буде лізти вам боком. В українській Церкві хай панує український дух. Хай діти ваші вчаться української мови. Заховуйте разом з ними рідні звичаї та обичаї. Це ж наша рідна традиція, бережена століттями, окроплена кров'ю та сльозами народу нашого". Слова правди, що їх щиро сказав сл.п. Митрополит Амврозій, прийняло громадянство, як певного роду докір, і вони зустрілися з разючою критикою, мовляв, як може Митрополит щось подібного говорити?

І що бачите сьогодні? Слова ці стають дійсністю. Вони справджуються на сто відсотків, ми — далі в пошукуванні вигідного і безпечного місця.

Церкви та школи порожніють, до них вкрадається щораз то більше англійська мова. В найближчому вже часі у майбутньому Українська Церква залишиться українською тільки в теорії.

Не так давно були заклики в українській пресі та в різних публікаціях, мовляв, рятуймо нашу рідну Церкву та обряд.

Дла нас, українців, традиція є близька і рідна своєю мовою, якою відправляється Богослуження, і співом. Пригадаймо часи, от хоча б XIX ст. за часів св. п. єпископа Снігурського, де на церковні співи клалося великий наголос. В тому часі в Перемишлі, Західня Україна, при катедральному храмі була навіть музична школа, де під наглядом фахових учителів вишколювалися молоді співаки, ба й композитори. Традиція доброго хорового, церковного співу переходила цілі покоління, спів розвивався стихійно. Про музикальність та співучість українців писали в своїх творах багато подорожуючих по Україні, називаючи їх „співуча Україна". „Вся Україна така музикальна, що навіть залізничні робітники, що досліджують колеса вагонів на станціях, видзвонюють по колесах цілі мелодії". Так висловлювався про українські співи чеський дослідник слов'янських народних пісень Людвиг Куба.

Церкви наші втримували фахових дириґентів, а громади, зі свого боку, допомагали їм. Ціле Богослужения обставлялося якимось співочим комфортом, дбаючи про величність та мистецьку цілість. Настрій церковних співів в інтерпретації доброго хору і та велич давали якесь внутрішньо-душевне заспокоєння.

Людина забувала про всі турботи щоденного життя, а віднаходила спокій та рівновагу духу. І, здається, найзавзятіший атеїст ставав безсилим, бо неможливо заперечити, що наше чуттєве переконання до якогось мистецького вияву часто є незалежне від інтелектуального переконання, і навпаки, не все, що ми пояснюємо собі розумом, промовляє до нашого почуття.

Традиція гарного церковного співу підупала, переслідувана большевицько-комуністичною владою. Одначе, навіть після незлічимих арештів та жорстоких переслідувань духовенства та вірних, традиція продовжує своє животіння. Сьогодні, там, де ще „про форму" дозволяють молитися, церкви переповнені, а також і тому, що там гарно співають.

Колись, після кожного Богослуження духовні разом з вірними навколішках молилися за Україну. І в той момент, під враження гарного співу, вірні мимоволі ставали частиною цієї єдности, мимоволі разом з іншими взносились думкою до Бога, а в очах із зворушення сріблилися сльози радости. Сьогодні співи в наших церквах у порівнянні з тим, що було, є тільки невдалим відгуком церковного співучого мистецтва. Духовні відносяться до співу байдуже. А де ж, як не в церкві збираються найширші кола нашого громадянства? Церква має стати тим осередком, де добрий спів, з користю для релігійних почувань, міг би також виховувати і музичний смак цієї суспільности. На поселеннях збереглися тисячі гарних урочистих творів. Є і кілька талановитих композиторів, про них належить писати, а їхню композиторську творчість, відповідно до високого рівня мистецької їх вартости, за всяку ціну видати, головно тепер, в навечер'я Тисячоліття Християнської Русн-України.

Релігійна творчість Артема Веделя, одного з наших клясиків, що його ім'я стоїть побіч Березовського та Бортнянського, чекає, щоб побачити денне світло. Ведель, як знаємо писав включно твори релігійного змісту. Цілість творчости композитора, зібрана та упорядкована нашим молодим талановитим композитором Ігорем Соневицьким, чекає на жертвенних „ктиторів та благодателів". Поважний це здобуток, якому в рідній Україні світла Божого не бачити. Його належить видати тут, у вільному світі, з нагоди святкувань Тисячоліття Хрищення.

Історія української церковної музики ще не написана. Та треба вірити, що знайдується між нами добрі і шляхетні серця, які допоможуть нашим дослідникам зреалізувати це велике і гідне діло.

На еміґрації спроби видання поволі наближаються, за словами Олександра Костюка, до завершення, але і брак джерельних матеріялів відбивається на повноті змісту розвідок, а головним чином, матеріяльний стан авторів не дозволяє їм видати своїх творів друком і на власний кошт.

Так приблизно представляється цей незарадний стан видавничий, якому ми всі, кому дорога справа церковної музики, мусимо піти назустріч.

Рятуймо обличчя Української Церкви у вільному світі. Рятуймо українську солов'їну мову, що нею молимося і нею прославляємо свого Творця в наших Богослуженнях. Рятуймо український рідний обряд, не тільки в ЗСА, але по всюди сущих, бо Церква і рідна мова в ній стане лучником, що зберігатиме нас від упадку і, що важливо, від денаціоналізації.

Хай слова молитви, літургійних прошень — „Господи помилуй" та „Тобі, Господи", лучать нас в одно, в кожній українській Церкві, де тількі дише українське серце. Це не тільки наші, але й бажання Святіших Отців - Пап, що закликають нас берегти свої святощі, Церкву, мову, чистоту обряду, рідні звичаї. Тому бережімо і зберігаймо їх, бо це наш святий обов'язок перед Богом та і нашою історією.

Михайло Добош

Тисячоліття Хрищення і КУМ

Звертаємо увагу всім заінтересованим та виконавцям програми, святкування Тисячоліття Хрищення України, що марійна біблотека Міжнародного Інституту Марійних дослідів у Дейтоні, Огайо, має особливу увагу й можливості навколо понтифікального престолу, головно під час біжучої каденції.

З уваги на небуденно позитивну ситуацію створення при МІМД Колекції Української Маріяни, слід використати цю нагоду для додаткового посилення програми в ім'я наших загальних цілей, репрезентації, популяризації й наукової інформації. Витворюється тут новий настрій екуменізму, головно уваги до Східніх Церков, їхньої Маріології в літургії, теології, психології, іконографії. І саме тут відкривається світла нагода для науковців нашої Православної Церкви нарівні з Католицькою.

Поруч з нагодою публікацій дотичних тем, заіснували сприятливі обставини для зорганізування курсів, з'їзду референтів, зокрема під час літнього семестру МІМД в Дейтоні.

Виринає теж можливість з'їзду Марійських Дружин для посилення й кристалізації їх діяльности на релігійно-національному-суспільному полі. Відкриваються далекосяжні можливості, яких ніяк не можна проминути, які слід схопити, поки інші не вирвуть нам їх з-під рук. Слід нам тільки побачити, вирішити і діяти негайно. Відкривається поле для належної репрезентації й пропаґанди на світовій арені.

У зв'язку з тим, КУМ бажає долучитись до програм святкування Тисячоліття, призначивши 4,000 дол. на конкурс репрезентаційного видання української Марійної ікони, або репрезентаційне видання української народної архітектури церков, або Марійну композицію, або літературну розвідку чи оригінальний твір.

З цією метою керівник КУМ вибирається саме в подорож до Відня, Парижу, Мюнхену, Риму, щоб заохотити відповідні особи й станиці зав'язати групу репрезентантів для здійснення цих програм.

Галина Николишин

Російський...

(Закінчення зі стор. 2)

Дехто серед українців на еміґрації покладав надії на зміни національної політики Ґорбачова. Це наївні надії. Ґорбачов — такий же сам „російський патріот", як і всі інші кремлівські правителі (в тому і яничари). Він в Києві „помилково" СССР назвав Росією. Російсько - імперіяльний курс твердо продовжуватиметься далі хоч би вже тому, що це єдино реальний курс, він бо лише може втримати в цілості совєтську імперію. За ним стоїть велика більшість „великого російського народу". В тому і велика частина його, що живе на еміґрації. Такий російський демократ як А. Сінявський стверджує, що найсильнішою групою серед російської нової еміґрації є „антикомуністична" група російських „православних автократів" на чолі з Солженіцином. А до них долучується староеміґраційна група росіян з НТС, які за всяку ціну також хочуть втримати в цілості імперію, перетворивши її на якийсь нібн коммонвелт. Знаючи, що демократія, найбільший ворог імперії, всі ці більше чи менше явні чи прикриті „демократичною" фразеологією єдинонеділимці — є за тим, щоб в майбутній „вільній" Росії заіснувала автократична влада. Одним словом, на місце совєтського тоталітаризму має запанувати російський автократизм з православієм замість комунізму.

Загально стверджують, що найсильнішою політичною групою в СССР є так зв. „русская партія". Насправді, це не партія, а політична течія, що у всяких відмінах проникає як в компартію, так і в усі прошарки російського народу, насамперед серед усіх тих, хто так чи інакше пов'язаний з совєтським ладом. Представники цієї „русскої партії", чи докладніше кажучи, її симпатики, на практиці є в СССР при владі. „Опозиційну" до них частину становлять ті симпатики „русскої партії", які повністю одобрюють сучасну совєтську систему, вважаючи, що вона єдино здатна втримати імперію, одобрюють навіть органи КҐБ, лише на місце збанкрутованого комунізму хотіли б ввести православ'я і під його гаслами „спасати" світ.

У руках цієї „русскої партії", тих „російських патріотів" і спочиває вся влада в СССР. Саме вони ще успішніше, ніж за Сталіна проводять курс русифікації, знаючи, що будь-який інший, ліберальний в національній політиці курс приведе до розпаду імперії. Як ми вже сказали, курс русифікації спрямований насамперед проти національної самобутности українців та білорусів, бо це стрижінь імперії. Сучасний „розквіт" культур в Білорусі і в Україні подуманий як тимчасовий.

Згодом має прийти до ліквідації усіх виявів національної культури, як це вже на практиці сталося в галузі науки і техніки. Немає жадного сумніву, що з цими процесами в СССР симпатизує, їх підтримує, більшість російської еміґрації, яка безумовно є також частиною „русскої партії".

ВИСТАВКА О. СИДОРА

Чикаґо. — У п'ятницю, 20-го вересня ц.р., тут в Українському Інституті Модерного Мистецтва при 2320 Захід Чикаґо авеню, тел. (312) 227-5522, розпічнеться виставка нових праць мистця Олега Сидора, яка триватиме до 2-го листопада, яку можна буде оглянути від вівтірка до неділі від 2-ої до 4-ої години по полудні. Влаштовування імпрез Інститут завдячує допомозі стейтової і міської радам мистецтва стейту Ілліиной. Відкриття триватиме від год. 7-10-ої вечора.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 15-го ВЕРЕСНЯ 1985 р.

Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 10:30 ранку в залі української католицької церкви при Санфорд Авеню. Проситься членів прийти та вирівняти залеглі вкладки. Вкладки можна платити чеками і посилати прямо до Відділу. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, касир, Юлія Демчук, фін. секр.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торрінґтон вул. в Пармі, Огайо. Проситься членів прибути і вирівняти залеглості. — Б. Задорецький, рек. секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ Г. ОЛСЕН, член УНС Відд. 270-го в Джерзі Ситі, Н.Дж., помер 4-го травня 1985 року на 63-му році життя. Нар. 6-го листопада 1921 року в Джерзі Ситі, Н.Дж. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку доньку Лізу, сестру Юлію Донеллі і сестрінка Томаса Емері. Похорон відбувся в Джерзі Ситі, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ІВАН БАРАН, член УНС Відд. 88-го в Керґонксоні, Н.Й., помер 28-го травня 1985 року на 85-му році життя. Нар. 1900 року в селі Пеньківці, Україна. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Евгенію, сина Віллїма з дружиною Доротеєю, доньку Линн, внука Віллїма з дружиною Лезлі, троє правнуків, сестру Катерину Безхлібну в Сибірі і родину в Україні. Похорон відбувся 31-го травня 1985 року на цвинтарі в Ґлен Спей, Н.Й.

С. Гаврилюк, секр.

АННА ВИНАР, член УНС Відд. 325-го ім. св. Михаїла в Россфорді, Огайо, померла 29-го травня 1985 року на 59-му році життя. Нар. 1925 року в Чехо-Словаччині. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку мужа Михайла, синів Михайла і Йосифа. Похорон відбувся 3-го червня 1985 року на цвинтарі Толідо Меморіял Парк в Силванія - Лукас, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Бобер, секр.

ВОЛТЕР КРУЛІКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 350-го ім. св. Михаїла в Стемфорді, Конн., помер 29-го травня 1985 року на 66-му році життя. Нар. 1919 року в Террівіллі, Конн. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Джаннет, батька Петра, сина Робіна і брата Івана. Похорон відбувся 1-го червня 1985 року на цвинтарі св. Івана в Дарісн, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!

Т. Фінів, секр.

ПАВЛО МАМЧУР, член УНС Відд. 421-го ім. св. Атаназія в Ріджайна, Саск., помер 29-го травня 1985 року на 62-му році життя. Нар. 25-го липня 1922 року в Джілберт Плейнс, Ман. Членом УНС став 1972 році. Залишив у смутку дружину Стеллу, сина Евгена, доньок Бонні МекГейл і Коррін Рінтул з родинами і п'ять внуків. Похорон відбувся 1-го липня 1985 року на цвинтарі Меморіял Ґарденс в Ріджайна.
Вічна Йому Пам'ять!

Б. Корчинський, секр.

АННА ТЕРЛЕЦЬКА, член УНС Відд. 266-го ім. І. Франка в Амстердамі, Н.Й., померла 31-го травня 1985 року на 90-му році життя. Нар. 1895 року в селі Почапи, пов. Золочів, Україна. Членом УНС стала 1954 року. Залишила у смутку три дочки — Марію, Анну і Зеновію; трьох синів — Еміля, Івана і Степана; дев'ять правнуків, як також ближчу і дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 3-го червня 1985 року на цвинтарі св. Миколая в Амстердамі, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

В. Варшона, секр.

ЛЕРРІ ДАВИДКО, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 31-го травня 1985 року на 26-му році життя. Нар. 29-го жовтня 1958 року в Баффало. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку батьків Вірджінію і Михайла і сестру Вірджінію Марію Лічі. Похорон відбувся 4-го червня 1985 року на цвинтарі в Чіктоваґа, Н.Й.
Вічна й Пам'ять!

М. Гаравус, секр.

ГЕНРІ ЗАЦНИЙ, член УНС Відд. 324-го Т-ва „Мир" у Філядельфії, Па., помер на 31-му році життя. Нар. 1954 року у Філядельфії. Членом УНС став 1975 року. Залишив у смутку батьків Еленор і Миколая, сестру Лиліян і брата Романа. Похорон відбувся 23-го травня 1985 року на цвинтарі Ченстохова в Дойлставн, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА ГРОМИК, член УНС Відд. 42-го ім. Т. Шевченка в Пассейку, Н.Дж., померла 25-го травня 1985 року на 87-му році життя. Нар. 29-го січня 1898 року в селі Лука Велика, Тернопіль, Україна. Членом УНС стала 1928 року. Залишила у смутку сина Василя і дочку Пазію Гаврилів з родинами, сестру Стефанію Лиський та брата Івана Кубая з родинами; внуків Данила і Григорія Гаврилівих та Діяну Норман з родинами і п'ятеро правнуків. Похорон відбувся 29-го травня 1985 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Ґарфілді, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!

І. Блиха, секр.

ЙОСИФ ДИНЯВСЬКИЙ, член УНС Відд. 114-го ім. св. Володимира в Чикаго, Ілл., помер 25-го травня 1985 р. на 78-му році життя. Нар 23-го березня 1907 р. в Канаді. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину. Похорон відбувся на цвинтарі Воскресіння в Джастис, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!

Ольга Бережан, секр.

ЛОРА БЕЛЛА ГАРЦЕЛЛ, член УНС Відд. 305-го в Магоной Ситі, Па., померла 19-го травня 1917 року на 68-му році життя. Нар. 15-го березня 1917 року в Делано, Па. Членом УНС стала 1974 року. Залишила у смутку синів Реймонда і Доналда. Похорон відбувся на цвинтарі Бетани в Барнсвіллі, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

М. Гентош, секр.

● РОЗШУКИ ●

Рідна сестра пошукує свого брата ІВАНА КОСТЮШКО, який був забраний на працю до Німеччини. Народж. у селі Ліщава Дольна, син Марії і Михайла Костюшко. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на адресу: Stefania Kosciuszko, ul. Wojska Polskiego 27/8, 67-100, Nowa Sol, Poland.